

หลักสูตรการทำรองเท้าจากผักตบชวา
จำนวน ๑๕ ชั่วโมง
กลุ่มวิชาอาชีพคหกรรม

ความเป็นมา

กศน.ตำบลกระโพ ที่มีหน้าที่จัดการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยให้กับประชาชนที่พลาดโอกาสทางการศึกษา ได้มองเห็นความสำคัญและช่องทางในการขยายอาชีพการทำรองเท้าจากผักตบชวาจากผักตบชวา ให้กับประชาชนที่ต้องการมีรายได้ ประกอบกับทางกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ ให้สถานศึกษาได้จัดการเรียนการสอนให้กับประชาชน เพื่อเป็นทางเลือกอีกทางหนึ่งสำหรับประชาชนให้สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและนำไปเป็นอาชีพเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวและชุมชนได้ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าตูม จึงมีแนวคิดจัดกระบวนการ พัฒนาหลักสูตรการทำรองเท้าจากผักตบชวา ให้เป็นองค์ความรู้ แนวทาง ที่เป็นกลางในการจัดการศึกษาตามนโยบาย

ผักตบชวามีมากในพื้นที่ บ้านบุรี หมู่ ๑๖ ชาวบ้านส่วนใหญ่นำต้นผักตบชวามาสานรองเท้าเพื่อใช้ในชีวิตและในสวนที่เหลือส่งขายในท้องตลาด

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าตูม จึงเห็นความสำคัญ ในการพัฒนาหลักสูตรการทำรองเท้าจากผักตบชวาจากผักตบชวาและช่องทางในการขยายอาชีพ เพื่อมุ่งพัฒนาคน ให้ได้รับการศึกษา เพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำ สามารถสร้างรายได้อาชีพให้มีความมั่นคง สามารถทำงานร่วมกับภาคีเครือข่าย และนำเอาความรู้มาเทียบโอนเข้าสู่หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ให้สอดคล้องกับศักยภาพ พัฒนาตนเอง สังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อมและมีความพร้อมที่จะสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพดังกล่าวต่อไป

หลักการของหลักสูตร

การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาอาชีพการพัฒนาหลักสูตรการทอเสื่อ เพื่อการมีงานทำ กำหนดหลักการไว้ดังนี้

๑. เป็นหลักสูตรที่เน้นการบูรณาการให้สอดคล้องกับศักยภาพด้านต่างๆ ๕ ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพภูมิประเทศและทำเลที่ตั้งของแต่ละประเทศ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่และศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่

๒. มุ่งพัฒนาคนไทยให้ได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำอย่างมีคุณภาพทั่วถึงและเท่าเทียมกัน สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง และเป็นบุคคลที่มีวินัยเปี่ยมไปด้วยคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม

๓. ส่งเสริมให้มีความร่วมมือในการดำเนินงานการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำร่วมกับภาคีเครือข่าย

๔. เน้นการฝึกปฏิบัติจริงเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ให้เกิดรายได้ที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนในอาชีพ

๕. ส่งเสริมให้มีการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์เข้าสู่หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และฝึกทักษะการสานรองเท้า พร้อมทั้งวิธีการออกแบบผลิตภัณฑ์การสานรองเท้า สร้างมูลค่าเพิ่ม
2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถจัดทำโครงการประกอบอาชีพ ซึ่งส่งผลให้มองเห็นช่องทางและตัดสินใจประกอบอาชีพ พัฒนาการทอเสื่อ ที่สอดคล้องกับศักยภาพตนเอง ชุมชน และสิ่งแวดล้อม จนสามารถสร้างรายได้ที่มั่นคงได้
3. เพื่อให้ผู้เรียน มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อตนเอง ชุมชนและสังคม

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายคือประชาชนกลุ่มเป้าหมายนอกระบบโรงเรียน

1. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
2. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

ระยะเวลา จำนวน ๑๕ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

1. ช่องทางการประกอบอาชีพการทำรองเท้าจากผักตบชวา จำนวน ๓ ชั่วโมง
 - 1.1 ความสำคัญของการประกอบอาชีพการทำรองเท้าจากผักตบชวา
 - 1.2 ความรู้เบื้องต้นในการประกอบอาชีพการทำรองเท้าจากผักตบชวา
 - 1.2.1 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอาชีพจากผู้รู้ ผู้ประกอบการในชุมชน
 - 1.2.2 ความต้องการของตลาด
 - 1.2.3 การลงทุน
 - 1.2.4 กระบวนการผลิต การจัดหาวัสดุ อุปกรณ์และวัตถุดิบ
 - 1.3 แหล่งเรียนรู้/ภูมิปัญญาในท้องถิ่นการทำรองเท้าจากผักตบชวา
 - 1.4 บทกวีทางการประกอบอาชีพ
 - 1.4.1 เป็นผู้ประกอบการ
 - 1.4.2 ผู้ค้าส่ง
 - 1.4.3 ลูกจ้าง
2. ทักษะการประกอบอาชีพการทำรองเท้าจากผักตบชวาจากผักตบชวา จำนวน ๙ ชั่วโมง
 - 2.1 ขั้นตอนการเตรียมการก่อนการประกอบอาชีพ
 - 2.1.1 สถานที่
 - 2.1.2 จัดสร้างอุปกรณ์การทำรองเท้าจากผักตบชวา
 - 2.1.3 การเตรียมอุปกรณ์การทำรองเท้าจากผักตบชวา
 - 2.2 ขั้นตอนการทำการทำรองเท้าจากผักตบชวา
 - ขั้นตอนที่ ๑ การสอยผักตบชวา
 ๑. ตัดผักตบชวาสด
 ๒. คัดเลือกผักตบชวาที่มีขนาดเท่ากันไว้ด้วยกัน
 ๓. นำผักตบชวาที่คัดแล้วมาสอยเป็นเส้นเล็กโดยใช้มีดปลายแหลมคม(มีดแกะสลัก)
 ๔. นำเส้นกกที่สอยแล้วมาผึ่งแดด ให้แห้ง(ถ้าเป็นไปได้ต้องเป็นแดดที่กล้าจัด)
 ๕. นำเส้นกกสอยที่ตากแห้งแล้วมากมัดเป็นมัด ๆ รอการย้อมสี

ขั้นตอนที่ ๓ การทำร่องเท้าจากผักตบชวา

๑. นำแบบขนาดของหัวหมวกมาวัด
๒. นำเส้นพลาสติกมาทอรอบแบบร่องเท้า
๓. นำเส้นกทึบที่ย้อมสีตามจนแห้งแล้วนำมาสานตามต้องการซึ่งมีหลายลายด้วยกัน
๕. นำเส้นกทึบที่สอยและย้อมสีแล้วเลือกว่าจะใช้สีใดบ้างที่จะสานหมวก
๖. เลือกลายแล้วเริ่มสานจนรอบ
๗. พอสานเสร็จก็ตัดแล้วหลังจากนั้นก็นำไปตากแดดเพื่อให้สีไม่ออก
๘. หลังจากนั้นก็นำมาเก็บในที่ร่ม

๓. การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการทำร่องเท้าจากผักตบชวา จำนวน ๒ ชั่วโมง

๓.๑ การบริหารจัดการการผลิตและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์การทำร่องเท้าจากผักตบชวา

- ๓.๑.๑ การควบคุม ปริมาณ คุณภาพการผลิตและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์
- ๓.๑.๒ การลดต้นทุน
- ๓.๑.๓ การวางแผนการผลิตการใช้นวัตกรรม และเทคโนโลยีในการออกแบบชิ้นงาน

๓.๒ การจัดการการตลาด

- ๓.๒.๑ การทำฐานข้อมูลลูกค้า
- ๓.๒.๒ การประชาสัมพันธ์ สร้างแบรนด์โลโก้เพื่อเพิ่มมูลค่า
- ๓.๒.๓ การนำสินค้าเข้าสู่กระบวนการมาตรฐานสินค้า
- ๓.๒.๔ การจำหน่ายผลิตภัณฑ์
- ๓.๒.๕ การทำบัญชี รายรับ – รายจ่าย
- ๓.๒.๖ การวางแผนการตลาด
- ๓.๒.๗ การเข้าสู่การตลาดในระดับประเทศและตลาดต่างประเทศ

๓.๓ การจัดการความเสี่ยง

- ๓.๓.๑ การวิเคราะห์และควบคุมความเสี่ยง
 - ๑) ระยะเวลาการผลิตกับการจำหน่าย
 - ๒) ราคาขาย
 - ๓) คู่แข่งขัน

๓.๔ การวางแผนการดำเนินงาน

๔. การจัดทำโครงการประกอบอาชีพการทำร่องเท้าจากผักตบชวา จำนวน ๑ ชั่วโมง

- ๔.๑ ความสำคัญของโครงการประกอบอาชีพ
- ๔.๒ ประโยชน์ของโครงการประกอบอาชีพ
- ๔.๓ องค์ประกอบของโครงการประกอบอาชีพ
- ๔.๔ การเขียนโครงการ
- ๔.๕ การประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการ

การจัดกระบวนการเรียนรู้

หลักสูตรการทอเสื้อ เป็นหลักสูตรที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงด้วยการปฏิบัติจริง โดยมีวิทยากรอาชีพเป็นผู้ชี้แนะและจัดกระบวนการเรียนรู้พร้อมกับครูผู้สอน โดยมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ดังนี้

๑. การศึกษาดูงานจากสถานที่จริง บรรยาย และสาธิตอาชีพ
๒. การฝึกปฏิบัติร่วมกับวิทยากร และให้ผู้เรียนฝึกฝนด้วยตนเองจนเกิดทักษะ
๓. ทดสอบทักษะที่ได้รับการฝึกฝน
๔. จัดสร้างโครงการเพื่อต่อยอดอาชีพ

สื่อการเรียนรู้

๑. สื่อเอกสารใบความรู้ในการบรรยายและสาธิตอาชีพและการฝึกปฏิบัติจริง
๒. สื่ออิเล็กทรอนิกส์ Power Point, ภาพการทำรองเท้าจากผักตบชวา
๓. ผู้รู้/ภูมิปัญญา ที่ชำนาญการ
๔. วัสดุอุปกรณ์ในอาชีพที่มีการใช้จริง

การวัดและประเมินผล

๑. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
๒. การประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการปฏิบัติ ได้ผลงานที่มีคุณภาพสามารถสร้างรายได้ และจบหลักสูตร

การจบหลักสูตร

๑. มีเวลาเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๒. มีผลการประเมินตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐
๓. มีผลงานที่มีคุณภาพ ตรงตามหลักการของหลักสูตร

เอกสารหลักฐานการศึกษา

๑. หลักฐานการประเมินผล
๒. ทะเบียนคุมวุฒิบัตร
๓. วุฒิบัตรการศึกษา ออกโดยสถานศึกษา

การเทียบโอน

ผู้เรียนที่จบหลักสูตรนี้สามารถนำไปเทียบโอนผลการเรียนรู้กับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ในสาระการประกอบอาชีพวิชาเลือกที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตรการทำรองเท้าจากผักตบชวา

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๒.ทักษะการประกอบอาชีพการทำรองเท้าจากผักตบชวา	๒.๑บอกวิธีการจัดเตรียมสถานที่ ในการประกอบอาชีพการทอเสื่อได้ถูกต้อง	๒.๑ สถานที่ ในการประกอบอาชีพการทำรองเท้าจากผักตบชวา	๒.๑ วิทยากรให้ความรู้ เกี่ยวกับการเตรียมสถานที่ อุปกรณ์ ในการประกอบอาชีพการทำรองเท้าจากผักตบชวา	๑	-
	๒.๒ บอกขั้นตอนการจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในการทำการทำรองเท้าจากผักตบชวาได้ถูกต้อง	๒.๒ ขั้นตอนการเตรียมวัสดุ อุปกรณ์	๒.๒ วิทยากรให้ความรู้และฝึกปฏิบัติจริงให้เกิดทักษะในการเตรียมวัสดุ	๒	๒
	๒.๓ บอกขั้นตอนการทำการทำรองเท้าจากผักตบชวาถูกต้องตามขั้นตอนที่ได้มาตรฐาน	๒.๓ ขั้นตอนการฝึกทักษะการทำรองเท้าจากผักตบชวา	๒.๓ สาธิต และฝึกปฏิบัติจริงให้เกิดทักษะจนเข้าใจเทคนิคและวิธีการของการทำการทำรองเท้าจากผักตบชวา	๑	๒
	๒.๔ บอกวิธีการเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ด้วยการออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่	๒.๔วิธีการออกแบบผลิตภัณฑ์	๒.๔ วิทยากรให้ความรู้ วิธีการออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ๆและและฝึกปฏิบัติจริงให้เกิดทักษะ จนเข้าใจเทคนิคการออกแบบผลิตภัณฑ์	๑	
๓. การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการทำรองเท้าจากผักตบชวา	๓.๑ สามารถบริหารจัดการควบคุม วางแผนกระบวนการผลิตการทำรองเท้าจากผักตบชวา	๓.๑ การบริหารจัดการการผลิตและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์การทำรองเท้าจากผักตบชวา ๓.๑.๑ การควบคุม ปริมาณ คุณภาพการผลิตและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ ๓.๑.๒ การลดต้นทุน	๓.๑ ให้ผู้เรียน สนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็น เรื่อง การบริหารจัดการการผลิต แล้วจัดกิจกรรมการเพื่อสร้างแนวคิดในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ สรุบบองค์ความรู้ในรูปแบบการตอบคำถามจากใบ	๑	๑

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
	<p>๓.๒ สามารถบอกขั้นตอนและรายละเอียดการจัดทำองค์ประกอบการตลาดสำหรับการเข้าสู่ตลาดของอาชีพการผลิตการทำรองเท้าจากผักตบชวา</p> <p>๓.๓สามารถบอกอุปสรรคและความเสี่ยงของอาชีพการผลิตการทำรองเท้าจากผักตบชวา</p> <p>๓.๔ สามารถจัดทำแผนการตลาดเพื่อเข้าสู่อาชีพการผลิต การทอเสื้อให้ครอบครัวและ มีประสิทธิภาพสูงสุด</p>	<p>๓.๑.๓ การวางแผนการผลิตการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการออกแบบชิ้นงาน</p> <p>๓.๒ การจัดการการตลาด</p> <p>๓.๒.๑ การทำฐานข้อมูลลูกค้า</p> <p>๓.๒.๒ การประชาสัมพันธ์ สร้างแบรนด์โลโก้เพื่อเพิ่มมูลค่า</p> <p>๓.๒.๓ การนำสินค้าเข้าสู่กระบวนการมาตรฐานสินค้า</p> <p>๓.๒.๔ การจำหน่ายผลิตภัณฑ์</p> <p>๓.๒.๕ การทำบัญชี รายรับ – รายจ่าย</p> <p>๓.๒.๖ การวางแผนการตลาด</p> <p>๓.๒.๗ การเข้าสู่การตลาดในระดับประเทศและตลาดต่างประเทศ</p> <p>๓.๓ การจัดการความเสี่ยง</p> <p>๓.๓.๑ การวิเคราะห์และควบคุมความเสี่ยง</p> <p>๑) ระยะเวลาการผลิตกับการจำหน่าย</p> <p>๒) ราคาขาย</p> <p>๓) คู่แข่งขัน</p> <p>๓.๔ การวางแผนการดำเนินงาน</p>	<p>งาน หรือแบบบันทึกการเรียนรู้</p> <p>๓.๒ จัดให้ผู้เรียนแบ่งเป็นกลุ่มๆ เพื่อศึกษาระดมข้อมูลจากใบความรู้ เรื่อง การจัดการการตลาด บันทึกการเรียนรู้ และจัดการอภิปรายแลกเปลี่ยนแนวคิด เพื่อสรุปขั้นตอนที่ถูกต้องและวิธีการ เหมาะสม</p> <p>๓.๓ ครูสนทนาแลกเปลี่ยนกับผู้เรียน ความเสี่ยงและอุปสรรคในการประกอบธุรกิจ พร้อมสรุปแนวคิดที่ได้ในแบบบันทึกการเรียนรู้</p> <p>๓.๔ ครูกำหนดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการจัดทำแผนการตลาดอย่างง่ายในการนำอาชีพเข้าสู่ตลาด เพื่อวางแผนนำไปใช้จริง เมื่อเสร็จสิ้นการฝึก โดยผู้สอนให้คำชี้แนะวิธีการ</p>		

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๔. โครงการประกอบอาชีพ	๔.๑ บอกความสำคัญของโครงการอาชีพได้ ๔.๒ บอกประโยชน์ของโครงการอาชีพได้ ๔.๓ บอกองค์ประกอบของโครงการอาชีพได้ ๔.๔ อธิบายความหมายขององค์ประกอบของโครงการอาชีพได้ ๔.๕ อธิบายลักษณะการเขียนที่ดีขององค์ประกอบของโครงการอาชีพได้ ๔.๖ เขียนโครงการในแต่ละองค์ประกอบให้เหมาะสมและถูกต้องได้ ๔.๗ ตรวจสอบความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพได้	๔.๑ ความสำคัญของโครงการอาชีพ ๔.๒ ประโยชน์ของโครงการอาชีพ ๔.๓ องค์ประกอบของโครงการประกอบอาชีพ ๔.๔ การเขียนโครงการอาชีพ ๔.๕ การประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพ	๔.๑ จัดให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้ เรื่อง ความสำคัญของโครงการอาชีพ ประโยชน์ของโครงการอาชีพ องค์ประกอบของโครงการอาชีพ แล้วจัดกิจกรรมการสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็น เพื่อสร้างแนวคิดในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ ๔.๒ จัดให้ผู้เรียนศึกษาสาระข้อมูลจากใบความรู้ เรื่อง ตัวอย่างการเขียนโครงการอาชีพที่ดี เหมาะสม และถูกต้อง พร้อมจัดการอภิปราย เพื่อสรุปแนวคิดเป็นแนวทางในการเขียนโครงการอาชีพที่ดีเหมาะสม และถูกต้อง ๔.๓ จัดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ การเขียนโครงการอาชีพ ๔.๔ กำหนดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพ ๔.๕ จัดให้ผู้เรียนปรับปรุงโครงการอาชีพให้มีความเหมาะสมและถูกต้อง	๑	-

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
			๔.๖ กำหนดให้ผู้เรียนเขียนโครงการอาชีพของตนเอง เพื่อเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณดำเนินงานอาชีพ และใช้ในการดำเนินการประกอบอาชีพต่อไป		
รวม				๑๐	๕

ลงชื่อ.....ผู้เขียนหลักสูตร
(
วิทยากรผู้สอน

ลงชื่อ.
(นางรุ่งนภา ชูเชิด)
ครูอาสาสมัคร

ผู้ตรวจหลักสูตร ลงชื่อ.
(นายณรงค์ศักดิ์ นามวิชา)
ครู กศน.ตำบล

ลงชื่อ
(นางพรรณี ชุบขุนทด)
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าตูม